

Berger Adolf

A képen az anyai nagyapám, Berger Adolf látható. Vasutas egyenruhát visel. Sajnos nem tudom, hol és mikor készült a fénykép. Anyai nagyapám, Verbászon született, itt, Bácskában. Nem magyarosították a családnevüket. Nagyapám meglehetősen befelé forduló személyiség volt. Az Adolf nevet akkoriban skandináv névnek tartották. Hitler akkor még ismeretlen volt, így sok zsidónak is adták ezt a nevet. Vallásos ember volt, minden pénteken és szombaton eljárt a zsinagógába. Ennek ellenére nagyapám nem viselt szakállt, nem hordott kipát vagy kalapot. Rendszeresen figyelték a híreket, és rádiót hallgattak. Magyarul és németül is olvasott. Elfizettek a 'Politika'-ra [Napilap, amely még ma is létezik Szerbiában és Montenegróban. -- A szerk.]. Nagyapám semmiféle politikai szervezetnek nem volt a tagja. Nagyapámnak sok testvére volt: hét nővére, de egyetlen fivére sem. Egy kivételével az összes nővér Szabadkán lakott, de nem sokkal a háború után lassacskán mind Újvidékre költözött. Mindannyiukat elpusztították. Nevüket és születésük dátumát nem tudom megmondani. Nagyanyám és nagyapám lakása a mai Avgusta Cesacra utcában volt, azt hiszem, a 6-os számban. Két szobájuk volt, mindkettő?

a hátsó udvarra nézett. Úgy nézett ki, mint egy családi ház a város közepén. A víz és a villany be volt vezetve, a házat szénnel és fával fűtötték. Kertjük is volt virágokkal és zöldségfélékkel, de állatot nem tartottak. Főleg csak a szomszédokkal voltak kapcsolatban és zsidókkal. Tudomásom szerint nem volt más barátjuk. Jártak nyaralni, mert nagyapám a vasútnál dolgozott, és ingyen utazhatott. Azt nem tudom, hogy anyámat magukkal vitték-e a vakációkra. Nagyanyám és nagyapám gyerekkoráról semmit sem tudok. Csak azt tudom, hogy amikor nagyapám még középiskolába járt, az édesanyja meghalt. A dédapám később újra megnősült. Az új mostohaanya nem volt valami anyatípus. Nagyapám Baján fejezte be a középiskolát, és Bécsben íratkozott be az orvosi karra. Abban az időben az orvostudományok oktatása Bécsben a legjobbak közé tartozott az egész világon. Nem volt elég pénze a tanulmányai fedezésére, úgyhogy egy év múlva kimaradt, és abbahagyta a tanulmányait. Nagyapámnak nagyon nehéz élete volt. Az Osztrák--Magyar Monarchia gazdaságilag növekedett és erősödött, kiterjedt vasúthálózatok épültek, és állandó igény volt vasúti személyzetre. A nagyapám elvégzett egy tanfolyamot, és a vasútnál [Magyar Államvasutak] helyezkedett el. Rövidesen állomásfőnök lett Dáljában, majd Borovóban. 1918-ban vége lett a háborúnak. Nem sokkal később áthelyezték a vasút főirodájába Szabadkára, és onnan ment nyugdíjba. Nyugdíjazása után Újvidékre jött, és itt vettek egy házat. Nagyapám nem volt katona, mert a vasútnál dolgozott, és a vasúti alkalmazottakat felmentették a katonai szolgálat alól. A nagyszüleim otthon főleg németül és magyarul beszéltek, de szerbül is folyékonyan beszéltek. Nagyanyámnak nem volt parókája, nem volt olyan vallásos, de kóser konyhát vezetett. Tartották a sábeszt, és minden pénteken meg szombaton és természetesen az ünnepeken elmentek a zsinagógába. Sem nagyanyám, sem nagyapám nem politizált sokat. Nagyanyám azonban meglehetősen aktív volt a nékionista szervezetében.